

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2-anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFFA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	--

Indreptariu teoreticu si practic

pentru invetiamentulu intuitivu

de prof. V. Gr. Borgovanu.

Recenziune critica.

Dóra nici unu poporu din lume n'a avutu se indure atâte vieisitudini, câte poporulu romanu. Privindu inse la „quodlibet-ulu“ numitu lupta de cultura moderna, dóra nici unu poporu din lume nu póte aretá mai multe progrésse de cátu poporulu romanu. Paresita de cârmaciu, nai'a poporului romanu fù isbita de valuri furibunde in stanci de granitu si totusi nu s'a spartu, a mantuitu sieriulu legei, *„limb'a natiunala si religiunea stramosiésca*. Se pare inse ca nu e plinu pocalulu suferintieloru, càci valurile si-potentiéza furi'a si-si continua mersulu. In astfeliu de impregiuràri n'avemu la cine se mai apelàmu, de cátu se dicemu cu pedagogulu „dati-mi scoli bune, si vi-voiu reformá lumea!“

Nisuinti'a tuturoru ómeniloru nostri de scóla este indreptata intru a contribuí din poteri la perfectiunarea scóleloru. De acésta nisuintia nobila fù petrunsu si dlu prof. V. Gr. Borgovanu, cand s'a resolutu se puna la dispositiunea invetiatoriloru cartea s'a intitulata „Indreptariu teoreticu si practic.“

Dorindu si eu se contribuescu la promovarea invetiamentulu primariu, mi-ieau voia a presentá fratiiloru invetiatori in cele urmatórie o icóna fidela despre opulu din eestiune!

Indreptariulu teoreticu si practic are formatu de octavu mare pre 341 pagini, tiparitu cu ortograf'i'a academiei romane la dlu A. Todoranu din Gherl'a 1885, si consta 1 fl. 70 cr. v. a.

Autorulu aréta in prefacia isvórele ce le-a folositu la redactarea cártii, èr in introducere important'i'a invetiamentulu intuitivu. De aici apoi impartiesce opulu in partea prima seau teoretica si partea a dóu'a seau cea practica. Partea prima cuprinde: §. 1. *istori'a si literatur'a* invetiamentulu intuitivu pana in dilele nóstre; §. 2. *fínti'a si notiunea* invetiamen-

tulu intuitivu; §. 3. *speciele intuitiuniloru*; §. 4. *posit'a* invetiamentulu intuitivu; §. 5. *scopulu* inv. intuitivu; §. 6. *materialulu*; §. 7. *metodulu*; §. 8. *procesulu*; §. 9. *form'a*; §. 10. *tonulu* si §. 11. *medilócele*.

Partea a II contine: sectiunea I despre scóla in 10 paragrafi; sectiunea II despre *cas'a parintiésca* in 4 p.; sectiunea III despre *omu* in 4 p.; sectiunea IV despre *gradina* in 4 p.; sectiunea V despre *comuna* in 2 p.; sectiunea VI despre *campu* in 6 p.; sectiunea VII despre *atmosfera si tarie* in 3 p.; in fine sectiunea VIII despre *omu si ddiu* in 2 p.

I.

Istori'a invetiamentulu intuitivu are doue període, un'a din anticitate pana la Pestalozzi, si a dou'a de aici pana in dilele nóstre. Autorulu pomenesce in periodulu primu pedagogi distinsi, intre cari cu dreptu euventú esceléza Baco de Verulam si Ioan Locke. „*Totulu se reduce la adeverulu, cà noi nici candu se nuqie întórcemu ochii spiritului dela obiecte, si se primimu in sufletulu nostru tipurile loru chiar asia, precum suntu in realitate*“ dice Baco; èr Locke „*Se nu propunemu junimei umbr'a obiectelor, ci insesi obiectele, cari facu impresiune asupra simtiuriloru si a facultàtii reprezentórie*.“ In periodulu alu doilea aflàmu pre tatàlu scóleloru elementarie Ioan Henric Pestalozzi, carele dice, cà *totu invetiamentulu se fie predomnitu de principiulu intuitiunci*, càci *adeverurile ce resulta din intuitiuni, facu superflua vorbirea cea ostenitoria*. Autorulu ni areta activitatea libera alui Pestalozzi, apoi asia dicendu cele 10 porunci ale sale, ce trebuie observate la propunerea intuitiva a corpului omenescu, de unde apoi se potu statorí si altele pentru fiecare obiectu de invetiamentu intuitivu; apoi dice, cà *acestu invetiamentu s'au obiectu si nu altulu se ocupe locul primu in ori ce scóla*.

Precum blandulu radiu incalditoriu alu primavarei june anuncia viétia noua si universalá, chiar astfeliu anuncia si principiile inca palide a lui Baco

si Locke descoperirea unui magazin de tesauri, din carele cu timpul are sè se realizeze ceea ce rogatiunea domnului cuprinde in a dou'a cerere. De abia pronunçia si esecutà Pestalozzi insemnatatea intuitiunei, dar in modulu siesi posibilu, càci „*omne initium durum*,” cand éta dintr'o data vedemu ivinduse pre orizontulu invetiamentulu intuitivu o aureola compusa din barbati vrednici, totu atâti'a apostoli ai intuitiunei, cari au si reformatu scól'a din fundamentu, au frantu adeca pecetile, cu cari avù Rom'a papiloru cutezantia se inchida portile adeverului de inaintea omenimei. Si dlu Borgovanu toemai pe barbati acesti'a, séu mai bine dicendu principiile acestor'a, ni-le infatioséza in cartea s'a destulu de precisu. *Grossmann*, *Diesterweg* si *Kurtmann* voru streluci in istori'a pedagogiei mai multu pentru lumin'a ce au reversat'o asupra invetiamentulu intuitivu, care lumina se cuprinde in trinitatea postulativa a lui *Diesterweg*, ce dice: materialulu invetiamentulu intuitivu se fie *practicu*, *cunoscutu* si *chiaru*.

Dlu autoru ni-amintese aici si de barbati ce s'au nisuitu se imbine invetiamentulu intuitivu cu metodulu scriptologicu, apoi cu óre-care sfiéla tractéza starea invetiamentulu intuitivu la noi Romanii; dicu cu óre care sfiéla, càci de vomu fi strebatutu si la alte popóra asia de afundu la originea invetiamentulu intuitivu, precum se vede cà voesce dlu autoru la noi, atunci din sfiél'a aceea trebue se lasàm la o parte o buna portiune, si se constatàm cà putienelulu invetiamentu intuitivu ce a fostu la noi pana acum, a servitu causei totu atât de bine, ca si multulu de pre aliurea, càci altmintrelea nu ne-amu poatea mandri cu moralitatea tieranului romanu.

Se dorimu inse la olalta cu dlu autoru, ca se nu intràm in nici o scóla romanésca, unde nu ar fi regina intuitiunea!

Adeveru ni-spune cartea dlui Borgovanu, cand trecendu la fiinti'a si notiunea invetiamentulu intuitivu ni-infatioséza prunculu ca pre o tabula rasa. Ar trebui se ne intielegemu odata pentru totdeun'a in directiunea acést'a, càci nu aratà nici o vocatiune nici cunoscintia de sine cand unii pedagogi vorbescu de *talentu*. Grigiti se sciti aplicá bine invetiamentulu intuitivu si atunci veti vedé, cà toti pruncii au *talentu*. Tabul'a aceea asemenati-o cu stiel'a cea intru adinsu preparata a fotografului; pe acést'a lucra lumin'a solara si produce efectele asceptate, ér pre a prunculu lucra invetiatoriulu prin invetiamentulu intuitivu, carele fiindu la postulu seu va sci sapá in trens'a tipuri suprindietórie, icóne ce numai *talentu* (?) e capace se le zugravésca. Lasa fotografule prea putiena s'au prea multa lumina in camer'a unde zace *tabul'a rasa* si vei pàti-o chiar ca si invetiatoriulu, carele nu póte petrunde materialulu siesi concrediutu, in carele insusi creatoriulu a saditu o tabula rasa, ce are sè se manifesteze numai dupre cum dictéza vecinicele si infalibilele postulate ale firei. Aretandu-ni

eum numai cu ajutoriulu psihologiei potemu cunósce invetiamentulu intuitivu, ni-lu definesce pre acést'a asia: *invetiamentulu*, care se nevoesce a procurá *prunciloru intuitiuni*, facendu-i a privi cu simtiurile proprie obiectele, se numesce *invetiamentu intuitivu*.

Trecendu la speciile intuitiuniloru aflàm aici insirate dupre *Diesterweg* siete specie: *intuitiuni sensuali*, *matematice*, *moralí*, *religióse*, *estetice*, *curatu omenesi* si *sociali*. A-si fi de acordu cu dlu autoru, daca n'a-si vedea confundandu-se *intuitiunea* cu *idei'a*. Germanulu are *Anschauung*, *Vorstellung* si *Idee*. La noi inse nu se prea distingu bine terminii acésti'a. I vedemu chiar si pre cei mai buni scrietori ai nostri pecatuindu; de aceea fie permisu aici a definí pre tóte in rendu: *Anschauung-intuitiune*, *Vorstellung-representatiune* séu icón'a lucrului intuitu, ér *Idee* insemnéza o representatiune despre ceva ce in realitate nu esista, o icóna — productu puru alu fantasiei. Se distingemu dara intre idei si intuitiuni matematice. Se nu ne dedàm spre esemplu a dice: *n'am ideia de lucrulu acést'a*, ci *nu-mi potu inchipui* . . . , càci ideile se nascu fórte raru . . . in veacuri numai, pre cand representatiunile cu sutele intr'o minuta. Se deprindemu pruncii la invetiamentulu intuitivu a-si castigá *representatiuni sensuali*, *matematice*, *moralí* etc., dupre cum credemu noi; cà are se fie intielesu si *Diesterweg*.

Referitoriu la timpul, cât are se dureze invetiamentulu intuitivu, suntemu si noi de acordu cà studiu sistematicu ajunge in cei doi ani de antâiu; dar invetiatoriulu celu cu vocatiune scie, cà de nusi va inbracă propunerea s'a si de aici incolo in hain'a intuitiunei, nu numai cà nu-si va ajunge scopulu, ci din contra si ceea ce au profitatu elevii in anii primi, voru pierde cu totulu si voru deveni nisece capete confuse, individi nefolositori societáti omenesi.

Bine infatioséza dlu autoru scopulu invetiamentulu intuitivu, aretandu cà in acestu invetiamentu se imbina ca intr'o *tulpina comuna* *religiunea*, *limb'a materna*, *matematic'a*, *sciintiele istorice* si *cele naturali*.

De asemenea bine si in sistemu alege dlu autoru materialulu intuitivu, cand dice cà *viéti'a pruncésca*, *viéti'a practica* si *natur'a* suntu cercurile in cari avemu se ne întórcemu. Nu este bine disu inse pre pag. 40 ordulu 2 de josu . . . *natur'a*, carea cuprinde in sine pre *Ddieu*, càci de aci se pare a fi *natur'a* mai mare decât *Ddieu*, ceea ce se aratà de neadeveru, pre pag. 43 ordulu 23 et seq. din sus, unde se reproducu bine cuvintele lui Schmidt „*Natur'a* vorbesce in intuitiuni si cu fapte, dens'a e scrisórea vie si cuventulu intrupatu a lui *Ddieu*.” Suntemu in multe privintie incepetori, de aceea e bine intru cât potemu — sine ira et studio — se ne chiarificàm. *Natura* numimu cuprinsulu tuturoru legiloru, de dupa cari se intempla miscári si ori ce schimbári

in universu; ér *Ddieu* este fiint'a, din carea emanéza totu ce constituésce universulu.

Tractandu despre metodu invetiamentului intuitivu, dlu autoru dovedesce multa destoinicie in lucrulu ce ni-lu puse la dispoitie. Se fie metodu naturalu, usioru si interesantu, càci in ale naturei ne aflâmu si pre acést'a o vomu cunósce numai dintru ale sale daca nu vomu fortiá nimicu, si daca preto-tindenea ne vomu nisui a sterni interesu.

Procesulu invetiamentului intuitivu este statoritu din punctu de vedere realu s'au materialu si logicu sau formalu. Pentru amendóue ni-comunica dlu autoru esemple dela pedagogi celebri. Referitoriu la celu realu avemu aici procesulu lui Denzel contienendu XVI puncte, ér a lui Graser numai IV; pentru procesulu logicu aflâmu pre alui Grossmann impartitu in 13 puncte; apoi adaoge cà in anulu primu sè se observe procesulu realu si in alu doilea celu formalu, din cauza cà celu de întâiu corespunde institutiunei esterne, ér cest'a la cea interna.

Form'a invetiamentului intuitivu este tractata prea pe largu; dlu autoru ni-aratà aici tóte formele de invetiamentu, si nu numai a celui intuitivu; a-éést'a arata cà ds'a aici a fostu petrunsu de prea multu zelu, càci mai inainte nicaiurea nu privesce materia-lulu, de cât numai din punctu de vedere alu invetiamentului intuitivu; de altmintrelea dice romanulu, cà „multu preste multu nu strica.“

Ni place desvoltarea tonului de invetiamentu; acést'a ni-înfasieza pre invetiatoriu celu vrednicu, ce e gat'a se-si puna sufletulu pentru elevii sei. Tonu angerescu va avé invetiatoriu — dice dlu autoru — *de va fi convinsu despre înportant'a chiamârii invetiatoresci si de va avé interesu adevératu ca-tra fie care obiectu de invetiamentu.*

(Va urmâ).

Impresiuni

dela adunarea generala a reuniunei invetiatoriloru din inspectoratele Temisiór'a si Ving'a, tienuta in Temisiór'a la 19 si 20 Augustu v. a. c.

„Unde-i unulu, nu-i potere
La nevoi si la dorere;
Unde-su doi, poterea creşce
Si dusmanulu nu sporesce.“

Eternu neperitoriu este adevérulu sublimeloru cuvinte, ale poetului. Unu individu dispore in societate, pre cand o corporatiune, este respectata si apretiatã; de unde ne convingemu ca numai poterile unite ne voru conduce la scopu.

Se pare ca si invetiatorii nostri suntu pe deplinu convinsu despre acestu adevérulu necontestaveru, se pare ca si in gremiulu invetiatoriloru nostri suntu reprezentate, in numeru frumosu eleminte eminente, eleminte însufletite pentru prosperare.

Se revenimu dar la cursulu adunârii amintite.

Luni, in 19. Augustu v. dupa finirea servitiului divin in biseric'a nóstra din suburbiulu Maere, s'a tienutu si chiamarea duchului santu; pontificandu parintele ases. consist. si profesoru Petru Anca. Ia 11 óre antemeridiane

s'a deschisu adunarea prin dlu Paulu Rotariu, presidele reuniunei. Memorabilu este discursulu dsale presidialu, prin carele a aretatú adevératulu scopu alu reuniunei in genere; si a fiecarui invetiatoriu in specie. Bine a accentuatú ds'a ca fie sacrificiulu din partene cât de modestu, totusi in sine e mare.

A urmatu apoi la ordinea dilei raportulu generalu asupra activitãtii comitetului reuniunei, cetitu prin primulu ei secretariu I. Dobosianu, din carele se vede ca comitetulu a tienutu acestu anu cincii siedintie, satisfacendu pe deplinu in mai multe merite concluseru adunârii generale, din trecutu. Membrii are reuniunea 60, anume: 9 fondatori, 42 ordinari si 9 ajutatori. De nou s'au înscrisu dóm'n'a si domnulu Iosif Galu, precum si dlu architectu, din Lipov'a Georgiu Matetu, ca membrii fondatori.

S'a satisfacutu pe deplinu conclusulu adunârii din trecutu si a ordinatiunei V. Consistoriu din 10/22. Fauru 1884 Nr. 385, invitandu-se parintii protopresviteri si inspectori scolari din protopresviteratele: Belintiu, Banatu-Comlosiu si Lipov'a; pentru a discutâ ideia incorporârii respectiveloru reuniuni invetiatoresci la reuniunea deja esistente, a invetiatoriloru din inspectoratele Temisiór'a si Ving'a. Resultatulu acelorú conferari a fostu cà colegii nostri din protopresviteratele Belintiu si Banat-Comlosiu, degia a luatú conclusu in meritulu adnecarii. Nutrimu firma sperantia, ca si colegii din protopresviteratulu Lipovei voru lua asemenea conclusu.

A urmatu apoi raportulu cassariului N. Voiantiu, din carele se vede ca reuniunea dispune de o avere in suma de 429 fl. 33 cr. langa cari alaturandu-se si sum'a de 30 fl. dela nouii membrii fondatori, vom avea 459 fl. si 33 cr. v. a.

In fine a urmatu raportulu bibliotecariului reuniunei I. Boncea, din carele s'a potutu vedé unu progresu inbucuratori in inmultirea opurilor, cari s'au inmultitu estu anu dela 21 la 90 in valóre de 94 fl.

S'a procesu apoi la alegerea diferiteloru comisiuni pentru censurarea rapórteloru, si anume:

- In comisiunea pentru censurarea raportului generalu s'a alesu dnii: I. Surdu, N. Craiovanu si N. Serbu.
- In comisiunea pentru censurarea raportului cassariului s'a alesu dnii: P. Ivi, S. Tomescu si N. Miescu; ér
- In comisiunea pentru censurarea raportului bibliotecariului s'a alesu dnii: I. Vui'a, V. Amandia si dsior'a E. Prohabu.

Astfelu fiind timpulu naintatu dlu preside dechiaru siedinti'a de incheiata, anunciandu pe cea urmatóre la 3 óre postmeridiane in sal'a hotelului dela „Principele de coróna Rudolf“ din cetate.

Siedinti'a II.

S'a redeschisu la trei óre postmeridiane in cetate. Dlu preside presenta depesi'a de felicitare a sororei reuniuni din dieces'a Caransebesiului, carea prin notariulu ei I. Marcu multiemindu reuniunei nóstre pentru felicitarea ei ne felicita si de presentu.

La ordinea dilei a urmatu disertatiunea invetiatoriu-lui Iulianu Vui'a: „Date statistice si istorice din viétia pedagogiului conf. gr. res. romanu din Aradu,“ studiu istorico-pedagogicu, in manuscrisu de 8 cóle. Prin acést'a a presentatu adunarii o icóna fidela a desvoltârii acestui institutu, aretandu meritele Prasantiei Sale Domnului Episcopu Ioanu Metianu pentru acestu institutu, si schitiandu in fine in modu cronologicu biografiile tuturorú profesoriloru sei, carea a consumatu timpu de trei óre si jume-tate. —

Din indemnulu acestei disertatiuni si a propunerii disertatoriului naintata mai timpuriu comitetului reuniunei,

comembrulu I. Boncea a propusu adunarii ca in semtiulu reverintiei si gratitudinei fatia de defunctii binemeritati profesori, sè se celebreze in biseric'a din Maere unu parastasu, precum si o liturgia pentru indelung'a viétia si sanatate a bine meritatorilor profesori, cari se afla inca in viétia. Acést'a propunere fie disu spre onóra reuniunei, s'a primitu cu unanimitate. Fiindu timpulu naintatu, siedinti'a s'a susdinsu, poffitifi indu dnii membri, din partea dlui preside, a se presentá mane la 8 óre in biseric'a din Maere, la parastasu. —

Sér'a apoi a urmatu propusulu banchetu in acelasi hotelu.

A fostu in adeveru un'a dintre cele mai dulci serate atât pentru invetiatorii coadunatii, cât si pentru stimabil'a intelegintia romana locala.

Vial'a societate a avutu fericirea de a poté salutá in mediloculu ei pre stimulatele dómne: Dreghiciu si Rotariu, pre Rev. Dnu protop. Georgiu Creciunescu, pre dlu preside P. Rotariu, pre dnii E. Ungureanu si V. Barcianu, pre Ven. Dnu capelanu castrensu Vlassa, I. Balta din Beregsu, pre tenerulu auditoru a facultáti teologice din Cernautiu Traianu Puticiu, fiulu bravului nostru invetiatoriu Dariu Puticiu s. a., cari pré stimabili óspeti ne-au onoratu cu presentia si sub decursulu siendintieloru nóstre.

A fostu in adeveru acelea nisce mominte de dulci suveniri, a ascultá sonor'a si placnt'a vóce a unoru eminenti cantareti invetiatori.

Spectab. dnu preside a toastatu pentru indelung'a viétia si sanatate a Maiestáti Sale imperatului rege, precum si a Ilustritáti Sale Dlui Episcopu Ioanu Metianu, Spect. dnu E. Ungurianu pentru poporu, Ven. dnu Vlassa si dlu Barcianu pentru prosperarea reuniunei si a óspetiloru ei s. a.

Siedinti'a III.

La 8 óre antemeridiane s'a inceputu sant'a liturgia in biseric'a din Maere, celebrandu parintele I. Balta, cu carea ocaziune sa inaltiatu rogatiuni catra tronulu cerescu pentru indelung'a viétia a fostiloru emeriti dni profesori Ioan Russu, Dr. Atanasiu Siandoru, Vincentiu Babesiu si Augustin Hamsea precum si a actualiloru binemeritati dni profesori Teodoru Ceantea, Dr. Petru Piposiu, Dr. Georgiu Vui'a, Lazaru Tescul'a s. a.; ér afara de stimab. domni profesori s'a inaltiatu ferbinte rugatiuni si pentru regeneratiulu acestui institutu pentru Preasanti'a S'a Dlu Episcopu Ioanu Metianu.

La finea santei liturgii s'a tienutu parastasulu in memori'a defunctiloru regretati profesori Demetriu Cichindealu, Grigoriu Lucaciu, Ioan Mihutiu, Cost. Diaconoviciu Loga, Dr. Iosif Iorgoviciu, Demetriu Ionescu, Demetriu Constantini, Alecs'a Popoviciu, Alesandru Gavr'a, Dr. Lazaru Petroviciu si Atanasiu Tuducescu. Asemeneaa si in memori'a regretatiloru Petru Cermenea capitanulu odinióra alu orasului Temisiór'a, Luca Calaceanu, Paulu Vasiciu, Aureli'a Belintianu, Petru Avramutiu s. a. La parastasu au oficiatu Rev. dnu Petru Anc'a si Ioane Balt'a. Aceste mominte au fostu unu adeveratu actu de pietate.

Fiecare adeveratu crestinu vedindu acestu actu religiosu-moralu, si audiendu puterniculu choru a invetiatoriloru duiosi; ar fi versatu o lacrema impreuna cu densii in memori'a aceluor pioneri ai culturei nóstre nationale.

La 10 óre antemeridiane s'a redeschisu siedinti'a. La ordinea dilei a urmatu raportulu comisiunei censorátorie a raportului bibliotecariului, cetitu prin referintele ei Iuliu Vui'a, carele a propusu adunarii a se esprimá multiu-mita protocolara dlui preside Paul Rotariu, carele éra si donatu pe sém'a bibliotecii reuniunei nóstre opuri importante, precum si dlui invetiatoriu N. Voiantiu, carele a donatu mai multe opuri de cuprinsu variu.

S'a propusu totodata a se votá o adresa de multiu-mita dlui Vasile Petri, care ne-a scaritiatu pretiulu unoru foi dela 19, la 12 fl. v. a., cari propuneri s'au primitu, din partea adunarii generale.

A urmatu apoi refetad'a comisiunei a dóu'a pentru censurarea raportului assariului, cetita prin referintele ei Paulu Ivi.

Nefiendu finitu, si raportulu comisiunei prime sa pusu la ordinea dilei tractatulu practiculu alu dlui Ioachim Boncea: „Despre propunerea frangeriloru decimale,“ cari au fostu propuse atât de practiculu si rationalu cu deosebire la compunerea unitátiloru, dieciloru et. — încât n'a lasatu nimicu de doritu.

La fine a urmatu folositoriulu si instructivulu tractatulu alu dlui presedinte: „Despre testamente si soiulu loru, testamente verbale, scripturistice, inchise, deschise si privilegiate“ etc., predatu cu multa tactica si rutina. Fiindu in fine timpulu naintatu, siedinti'a se suspinde si anuntia pe dupa amédi la 3 óre.

Siedinti'a IV.

La ordinea dilei a urmatu referad'a comisiunei prime, pentru censurarea raportului generalu, cetita prin referintele ei. N. Serbu, carele constata cu dorere neaprobarea noueloru statute a creandei reuniuni „Lumin'a“ din partea Ven. Consistoriu. A urmatu apoi practiculu tractatulu din fiisica alu dlui Boncea. Atât de practiculu, intuitivulu si rationalulu desvolta ds'a legea, numai cu ajutoriulu instrumenteloru fabricate de ds'a, — încât, nici unu unicu membru n'a potutu a face vre-o observare.

In fine eshaurianduse tóta materi'a din programa, st. dnu preside multumindu membriloru Iulianu Vui'a si Ioachim Boncea pentru diliginti'a si energi'a ce o au manifestatu; incuragiandu pe ceialalti domni membri a concurge pe viitoriu in mai mare numeru cu disertatiuni ori prelectiuni practice, si multiamindu tuturor'a pentru bunavointia ce o au manifestatu; dechiara intre strigari entusiaste de „se traiésca,“ adunarea generala presenta de inchisa.

Cine a asistatu la acele siedintie a potutu vedé unu adeveratu modelu de disciplina, morala si tienuta adeveratu parlamentara. Éta cum caracteriséza dlu Bercianu acésta corporatiune: „Punctualitate, disciplina, dice ds'a, si o tienuta corespundietóre impreunata cu nisuintia spre activitate, cu doru de a-si largi orizontulu didacticu si cu o laudavera insusire de recunoscintia si religiositate, este caracteristic'a acestei reuniuni.“

De si timpulu érá fôrte nefavorabilu, totusi bravii nostri invetiatori n'au absentatu, fiindu coadunati peste 50 invetiatori.

Nutrim firm'a sperantia ca odinióra totusi ni vom poté ajunge si noi scopulu, de a posiede o reuniune mai estinsa, o reuniune diecesana. Dumnedieu cu noi si sant'a nóstra cauza!

Chesintiu, 28. Augustu 1885.

Iulianu Vui'a,
invetiatoriu.

D i v e r s e .

* *Pré Santi'a Sa,* parintele Episcopu diecesanu Ioanu Metianu a calatoritu ieri cu trenulu dela amédi in comun'a Bar'a, protopresviteratulu Belintiului, — pentru a oficiá actulu santirei bisericeii zidite de nou in numit'a comuna.

* *Santirea seminariului diecesanu.* Dumnedieu cu noi si sant'a nóstra trecuta dupace s'a oficiatu in biseric'a catedrala sant'a

liturgia si „veni sancte“ pentru inceputulu anului scolasticu, s'a severitu santirea apei in seminariulu diecesanu in fienti'a de facia a Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu diecesanu Ioanu Metianu, a corpului profesorulu si a eleviloru seminariulu. Cu acésta ocaziune Pré Santi'a Sa a tienutu catra elevi unu discursu, prin carele i-indemnă la diligentia, si perseverantia in studiu, precum si la o portare démna de chiamarea loru viitória, cá astfelu esindu din institutu armati pre deplinu cu cunoscintiele necesarie sè póta resplátí intru prisosintia sacrificiele, ce le-a adusu biseric'a si poporulu la zidirea noului edificiu seminariulu si la inzestrarea acestui institutu de cultura cu puterile didactice necesarie.

* *Calendarie pre anulu 1886.* In tipografi'a Alexi din Brasiovu a aparutu „Noulu calindariu de casa“ pre anulu 1886, cu pretiulu de 30 cr. In institutulu tipograficu din Sibiu a aparutu „Calindariulu poporulu romanu.“ „Calindariulu tipografiei diecesane“ din Aradu va aparé in curend, si dupa cum ni se spune va fi de unu cuprinsu variatu si instructivu.

* *Din bibliotec'a poporala a „Tribunei“* a aparutu: „Povestea lui Ignat“ de Silvestru Moldovanu, pretiulu 3 cr. si „Santulu Nicolae“ de Matild'a Poni, pretiulu 8 cr. esemplariulu.

* *Manualu de gramatic'a limbei romane* pentru scólele poporali in trei cursuri de Maesim Pop, profesorulu la gimnasiulu din Naseudu a aparutu in tipografi'a „Auror'a“ din Gherl'a.

† *Demetriu Missiciu*, parochu in Arad-Gaiu a reposatu in Domnulu Vineri in 6/18. Septemvre a. c. Remasitiele pamentesci ale defunctului s'au depusu spre odichna eterna in cimiteriulu gr. or. din Gaiu. Servitiulu funebru a fost oficiatu de parintele Moise Magdu din Sioimosiu, asistatu de 7 preoti. Fie-i tierîn'a usióra si memori'a binecurentata!

* *Avisu bolnaviloru!* Sositu din báiile herculane (Mehadi'a) am inceputu iarasi practica in Arad. Cu acésta ocaziune aducu la cunoscinti'a celoru interesati cá pentru inlesnirea bolnaviloru din provincia, m'am hotaritu a primí in cautare in cas'a mea proprie cu curte si gradina mare.—pre acei bolnavi, cari vor avea trebuintia de ajutoriulu meu personalu pentru timpu mai lungu.

Arad, (strad'a Deák-Ferencz 37.) 20. Sept. 1885.

Dr. G. Vuia,

medic, chirurğ, medic de nasceri si operator de ochi.

Concursu.

Conform inviatiunei Preaverabilulu Consistoriu aradanu, dtto 31. Augustu a. c. v. Nr. 3261. se escrie de nou concursu pentru deplinare postulu invetiatorescu dela Clas'a I. din comun'a **Toraculu-Mare**, cottulu Torontalulu, inspectoratulu B.-Comlosiulu,—cu terminu de alegere pe **6/18. Octomvrie a. c.**

Emolumintele suntu: a) In bani gat'a 400 fl. v. a. in care se subintielege si incaldiementulu invetiatoriulu, b) 4 jugere pamentu aratoriu, c) Cuartiru liberu cu 2 chilii, in localitatea scólei, camara, staulu pentru vite, gradina de legume. d) Pentru Conferintiele invetiatoresci la anu 10 fl. v. a. e) Pentru scripturistica 5 fl. v. a.

Dela recurrenti se pretinde se produca: 1) Atestatu de botezu. 2) Atestatu despre portarea morala. 3) Testimoniu preparandialu. 4) Testimoniu de calificatiune pentru statiuni de clas'a I. 5) Testimoniu de limb'a magiara.

Cei cu clase, si cei apti intru instruarea corului vocálu, vor fi preferiti. In lips'a de recurrenti cu pretins'a calificatiune,—se vor admite la candidare si cei cu calificatiune inferióra.

Recursele astfelu instruite, au a-se substerne pana la terminulu indicatu, Preaonoratulu Dnu protopresviteru si inspectoru tractualu de scóle Vincentiu Sierbanu, in Folia, via: Vojtek.—Recurrentii suntu pofiti, cá in terminulu publicarei concursului, sè se prezenteze in dumineci ori serbatori in faci'a locului la biserica, pentru de a-si aretá si dovédí desteritatea in cantare si tipicu.

Se observéza in fine, cumca dupa organizatiunea invetiamentulu in Metropoli'a ort. rom. alesulu va folosi din tóte emolumintele sus insirate numai jumetate pana in 26. Octomvre st. v. a. c. cand se implineste jumetate de anu dela diu'a mortii fostului invetiatoriu.

Toraculu-Mare, la 8. Septemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: V. SIERBANU, prot. B.-Comlosiulu.

Pentru deplinairea statiunei invetiatoresci dela scóla confesionala gr. or. din comun'a **Ch. Apateu**, protop. Oradii-mari se escrie concursu cu terminu de alegere pe **14 26. Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt:

- 1) Cortelu cu gradina de legumi pretiuita in 30 fl.
- 2) In bani gata 60 fl.
- 3) Folosirea $\frac{1}{4}$ sesie de pamentu pretiuitu 120 fl.
- 4) 10 cubule de grau amestecatu si 5 de orzu per 5 fl. — 75 fl.
- 5) Venitele cantorali (mortu mare 1 fl. micu 50 cr. dela cununia 50 cr), 30 fl. Sum'a 315 fl.

Competintii sunt avisati, petitiunile loru ajustate conform prescrielor stat. org. si adresate Comitetulu parochialu din Ch. Apateu, a-le substerne subscrisulu in Zsáka p. u. Furta, pana in 10/22. Octomvre a. c. avend recurrentii in vr'o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in S. Biserica din Ch. Apateu, pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA**, m. p. adm. protop.

Concursu la statiunea invetiatorésca dela scól'a a dóu'a din **Valcani** Salariulu 200 fl. bani, 25 hectolitre de gráu, $1\frac{1}{2}$ jugere pamentu estravilanu, paie pentru incalditu, cortelu liberu cu gradina, tacsu de inmormintare care se aduce la biserica 40, éra la alte inmormintari 25 cr. Recursele sè se adreseze protopresviterulu Vincentiu Sierbanu in Foli'a (Folya) pana la **10. Octomvre a. c. st. v.** Comitetulu parochialu din siedinti'a dela 29. Augustu 1885.

In urmarea ord. V. Consist. diecesanu de sub nr. 271 S. din 1885 devenindu postulu de invetiatoriu din comun'a **Bujoru**, tractulu Fagetulu vacante, pentru ocuparea aceluia se escrie concursu in terminu de **6 septemani dela prim'a publicare.**

Emolumintele: in bani gata 300 fl. fiend aici cuprinse competintiele pentru conferintie, curatoratu si scripturistica, 4 orgii de lemne de incalditu scóla; dela fiacare inmormintare unde va fi pofitu 40 cr. cortelu liberu cu 2 incaperi si $\frac{1}{2}$ jugeru gradina intravilanu.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recoursele loru, adresate respectivulu comitetu parochialu si ajustate conform dispusetiuniloru stat. org. si a art. de lege XVIII din 1879, a-le trimite subscrisulu in Faget pana la terminulu susindicatu.

Recurentii suntu poffiti a-se presentá in respectiva biserica in vr'o duminica séu serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Bujoru, 1. Aug. 1885.

In contielegere cu mine: A. IOANOVICIU, m. p. protop. tractualu.

—□—

Devenindu postulu de invetiatoriu din comun'a **Costeiu de sus**, tract. Fagetului vacante, pentru ocuparea aceluia se escrie concursu in terminu de **6 septemani dela din'a publicarei**.

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu: a) in bani gata 300 fl. b) pentru scripturistica 5 fl. c) pentru curatoratu 8 fl. d) 10 orgii de lemne in natura din care are a se incaldi si scól'a, e) cortelu liberu in edificiulu scólei cu gradina intravilana de $\frac{3}{4}$ de jugeru.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recursele loru, adresate resp. Comitetu paroch. si ajustate conform dispusetiunilor stat. org. si a Art. XVIII din 1879, a-le trimite Pré On. Dnu protop. At. Ioanovicu in Fagetu pana la terminulu susindicatu.

Recurentii suntu poffiti a se presentá, in respectiv'a biserica in vr'o duminica séu serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Costeiu, 24. Augustu 1885.

In contielegere cu mine: A. IOANOVICIU, m. p. protop.

—□—

Devenindu postulu de invetiatoriu din comun'a **Susani**, tract. Fagetului vacante, pentru ocuparea aceluia se escrie concursu in terminu de **6 septemani dela prim'a publicare**.

Emolumintele sunt: 1) salariulu in bani gat'a 130 fl. 2) 10 meti de grâu, 20 meti cucuruзу in natura 3) in locu de lemne 32 fl. 4) pentru conferintie 10 fl. 5) pentru curatoratu 10 fl. 6) pentru scripturistica 6 fl. 7) cortelu liberu in edificiulu scólei cu gradina intravilana de $\frac{3}{4}$ jugeru.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recursele loru, adresate respectivului comit. par. si ajustate conform dispusetiunilor stat. org. a le trimite Pré On. Dnu protop. At. Ioanovicu in Fagetu pana la terminulu indicatu.

Recurentii suntu poffiti a se presentá in respectiv'a biserica in vr'o Duminica ori serbatóre spre a-si documentá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Susani, 10. Augustu 1885.

In contielegere cu mine: A. IOANOVICIU, m. p. protop. tractualu.

—□—

Devenindu postulu de preotu din comun'a **Bucovetiu**, tract. Fagetului vacante, pentru ocuparea aceluia se escrie concursu cu terminu pana la **13. Octomvre a. c**

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu: un'a sesiune de pamentu de 30 jugere, 2) platiulu intravilanu de 1 jugeru 3) birulu dela 136 de numere, computatu câte 2 mesuri in ciocani dela fiecare casa, si 4) stola usitata.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recursele loru, adresate comitet. par. si ajustate conform dispusetiunilor stat. org. si a normativelor consistoriale, a-le trimite Pré On. Dnu protop. Atanasiu Ioanovicu in Faget, pana la terminulu sus indicatu.

Recurentii suntu poffiti a se presentá in respectiva biserica in vr'o duminica ori serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si oratorie.

Bucovetiu, 18. Augustu 1885.

In contielegere cu mine: A. IOANOVICIU, m. p. protop. tractualu.

—□—

Pentru deplinirea posturilor de invetiatori, la urmatoarele scóle romane gr. or. confessionale din tractulu Belintului, s escrie concursulu; s. a.

1) In **Secasiu**, cu terminu de alegere pe **6/18. Octomvre a. c**. Emolumintele: in bani gata 121 fl.; pamentu 2 jugere; 24 meti de grâu, si 24 meti de cucuruзу, 48 metri de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a; pentru conferintie si pausialu 15 fl.; locuintia libera cu gradina de legumi.

2) In **Tergoviste**, alegerea se va tiené la **14 26 Octobre a. c**. Emolumintele: In bani gat'a 80 fl.; relut pentru victuale 30 fl. 60 cr. pamentu 4. jugere; 6 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a; pentru conferintie si pausialu 9 fl.; 25 meti de bucate, parte grâu, parte cucuruзу; locuintia libera cu $\frac{3}{4}$ jugeru gradina intra si $\frac{1}{4}$ jug. estravilana; dela inmormentari câte 20 cr.

3) In **Teesiu**, alegerea se va tiené in **20. Octovre st v. a. c**. Emolumintele: in bani gat'a 120 fl.; 36 meti de bucate, parte grâu parte cucutuзу; 2 $\frac{1}{2}$ jugeru pamentu, 6 orgii de lemne din cari se incaldiesce si scól'a; pentru conferintie si pausialu 20 fl.; locuintia libera cu gradina de legumi.

Recursele ajustate conform preseriseloru statutului organicu, si ale §-lui 6 din art. de lege XVIII: 1879 se se tramita subscrisului in **Belincz**, p. u. **Kiszetó**; avénd recurentii a-se presentá in vro Duminica ori serbatóre in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in tipiculu si in cantarile bisericesci.

In contielegere cu respectivele Comitete parochiale.

Georgiu Creciunescu, m. p.

prot. si inspect. scol.

—□—

Pentru deplinirea postului de preotu la vacant'a parochia gr. or. de clas'a III-a din **Cladov'a**, prot. Belintului, —se escrie de nou concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de **13 25 Octomvre a. c**.

Emolumintele: 1) 30 jugere pamentu aratoriu, si jumetate jugeru intravilanu. 2) Dela 153 nr. de case birulu usuatu, adeca dela 130 case câte 20 oche de cucuruзу in bómbe, séu câte 1 fl. éra dela 23 case, câte 2 dile lucru. 3) Stol'a indatinata s. a. a) pentru un'a molitva 50 cr. b) pentru un'a cununia 4 fl. c) pentru un'a inmormentare simpla la prunci pana 7 ani 1 fl. dela 7—20 de ani, 2 fl. éra dela cei mai in versta câte 3 fl. pentru cetirea unui „evangelistu“ 1 fl. pentru un'a „stare“ 20 cr. éra cu un'a evangelia 50 cr. pentru predica 2 fl.

Recursele ajustate conform preseriseloru stat. org. sè se tramita parintelui prot. Georgiu Creciunescu in **Belincz**, p. u. **Kiszetó**, celu multu pana la 11/23. Octomvre a. c. avénd recurentii a se presentá in vr'o Duminica ori serbatóre in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventàrile bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prot.

—□—

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a romana gr. or. confesionala din **Ficatar**, se escrie concursulu cu terminu de alegere pe **29 Septemvre st. v. 1885**.

Emolumintele in bani gat'a 194 fl. pentru conferintia si pausialu 15 fl. 12 meti de grâu si 12 meti de cucuruзу, 2 jugere pamentu aratoriu, 8 orgii de lemne din cari se incaldiesce si scól'a, locuintia libera cu gradina de legumi. —

Recursele ajustate conform preseriseloru statutului org. si ale art. de lege XVIII. §. 6. din 1879 — sè se tramita parintelui protop. Georgiu Craciunescu in **Belincz**, p. u. **Kiszetó**; avénd recurentii in vre-o Duminica ori

serbatóre a se presentá in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : G. CRECIUNESCU, m. p. prot.

—□—

Nimicindu-se alegerea de invetiatoriu intemplata in **Murani**, la 7/19. Iuliu a. c., prin acésta se escrie de nou concursu cu terminu de alegere pe **29. Septemvre (11. Octombre) a. c.**

Emolumintele anuali sunt: 1) in bani 120 fl. v. a., 2) in naturale 60 meti de grâu, jumetate curatu si jumetate mestecatu, 3) pentru 50 Chgr. de lardu 30 fl., 4) pentru 40 Chgr. de sare 4 fl. 80 cr. 5) pentru 12½ Chgr. de lumini 6 fl. 6) 4 orgii de lemne pentru invetiatoriu si 4 orgii pentru incaldirea scólei, 7) 4 lantie de pamentu, 8) 2 chilio pentru locuinta, cuina, camera si gradina intravilana pentru legumi, 9) pentru scripturistica 5 fl.

Dela recurrenti se pretinde se produca: Atestatu de botezu, atestatu despre purtarea morala si conduit'a de pana acuma, testimoniu preparandialu, testimoniu de cuaficatiune invetiatorésca pentru statiunile de I clasa, testimoniu de limb'a magiara. Cei apti intru instruarea corului vocalu voru avea preferintia.

Recursele astfelu instruite au a-se substerne pana la terminulu indicatu Dlui inspectoru de scóle Iosif Gradinariu in Szécsány per Vinga.

Pentru Comitetul parochialu :

Nicolae Rancu, m. p.
presiedinte.

In contielegere cu mine : IOSIF GRADINARU, m. p. insp. sc.

—□—

Se escrie concursu pentru postulu invetiatorescu din comun'a **Buzadu**, protop. si inspectoratulu Lipovei cu terminu de alegere pana la **15 Septemvre a. c. st. v.**

Emolumintele sunt :

- 1) Salariu in bani gat'a 202 fl. 50 cr. v. a.
- 2) 24 meti grâu si 24 meti cucuruzu in bómbe.
- 3) 4 jugere livada cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu, au a-si trimitte recursele loru instruite conform prescrieloru statutului org. si adresate comitetului parochialu din Buzadu, la subscrisulu inspectoru Cristoforu Giuchiciu, in Lipov'a (B. Lippa) avendu respectivii a produce testimoniu de limb'a magiara, atestatu despre purtarea loru morala, si a-se presentá in vr'o dumineca séu serbatóre in s. biseric'a din Buzadu pentru de a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Buzadu, in 26. Augustu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : CHRISTOFORU GIUCHICIU, m. p. inspectoru scolariu.

—□—

Se escrie de nou concursu pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a a II-a, nou organisata din **Suiugu-Iteu**, prot. Oradii-mari, cu terminu de alegere pe Dumineca in **6/18 Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt : 1) Cas'a parochiala cu dóue chilio cu supraedificatele necesarie, gradina de legumi si alte dóue intravilane. 2) 49 jugere de pamentu comasatu, aratoriu si fénatiu. 3) Birulu dela 141 nre de case, dela fiecare nr. 1 mesura de bucate jumetate grâu jumetate cucuruzu in grantie. 4) Stolele indatinate; numerulu sufleteloru e 550. 5) Dile de lucru : cu plugulu 35, ér cu mânilor 91. 6) 4 orgii de lemne.

Emolumintele acestea computeate in bani dau o suma de 690 fl. v. a.

Recurrentii vor avé recursele loru instruite cu documintele prescise de stat. org. si de §-lu 15 lit. b) din

regulamentulu pentru parochie, adresate comitet. paroch. din Suiugu-Iteu, a le tramite subscrisulu administratoru protopopescu in Zsáka, p. u. Furta, pana in 3/15. Oct. st. v. a. c. avendu pana la alegere a-se presentá in s. biseric'a din Suiugu, spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci. Suiugu, 26 Augustu v. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : TOM'A PACALA, m. p. adm. protopopescu.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din **Parhid'a**, protopopiatulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminulu pana la 3/15. Octombre, éra alegerea va fi in **8 20. Octobre a. c.**

Dotatiunea e :

Salariulu in bani 300 fl. solvindi in rate trilonare, cortelu si venitele cantorale. —

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate comitetului parochialu din Parhid'a sè se tramita subscrisulu inspectoru scolaru in Zsáka, p. u. Furta, avendu recurintii pana la alegere a-se presentá in s. biseric'a, spre a aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Parhid'a, 27. Augustu v. 1885.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu : TOM'A PACALA, m. p. insp. scol.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din comun'a **Cotigletu** cu fili'a **Bucuró'a**, protopresviteratulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminulu de 3/15. Octomvre, éra alegerea se va tiené in **10 12. Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt :

a) dela comun'a Cotigletu :

- 1) In bani gat'a 92 fl. 2) 12 cubule de bucate à 5 fl. 60fl.
- 3) Intravilanulu invetiatorescu 16 fl. 4) 2 vici fasole 4 fl.
- 5) Venitu cantoralu 8fl. 6) 3 orgii de lemne per 8fl. 24fl.

b) dela comun'a Bucuró'a :

- 7) In bani gat'a 58 fl. 8) 8 cubule bucate à 5 fl. 40 fl.
- 9) 2 vici fasole 4 fl. 10) Câte unu fuioru dela fiecare casa à 10cr. 2fl.50cr. 11) Venitulu cantoralu 4fl. de tot 312fl.50cr.

Recursele ajustate conform stat. or. si adresate comitetului parochialu din Cotigletu sè se tramita subscrisulu in Zsáka, p. u. Furta, éra recurintii sè se presenteze in biseric'ele ambelor comun'e spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Cotigletu-Bucuró'a, 27. Augustu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : TOM'A PACALA, m. p. insp. scol.

—□—

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din comun'a **Iteu**, protopopiatulu Oradii-mari. Terminulu alegerei e **7/19. Octomvre**, éra alu recurgeri **3/15 Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt :

- 1) Dela 82 case câte 1 vica de bucate 102fl. 50cr.
- 2) Pamentu aratoriu, gradina si fenatiu 50fl. 3) Dela fiecare casa câte 1fl. 82fl. 4) 2 orgii de lemne aduse acasa 16fl. 5) Venitele cantorale 15fl. 6) Dile de lucru : cu plugulu 20, per 1fl. 50cr. éra cu manele 55 dile per 40cr. 52fl. 7) Cortelu pretiuitu in 5fl. Sum'a 322fl. 50cr.

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate comitetului parochialu din Iteu, sunt a-se tramite subscrisulu in Zsáka, p. u. Furta, éra recurintii au a-se presentá pana la alegere in s. biseric'a pentru a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Iteu, 27. Augustu v. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : TOM'A PACALA, m. p. insp. scol.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din comun'a **Sacalu**, protopopiatulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminu pe 26. Sept. (8. Oct.), éra alegerea va fi in **29 sept. (11. Octomvre)** a. c.

Emolumintele sunt:

1) Cortelu cu intravilanu computatu in 20 fl. 2) Salariulu in bani 100 fl. 3) $\frac{1}{4}$ sessiune pamentu 80 fl. 4) 20 sinice de grâu 100 fl. 5) Stole cantonale 30 fl. 6) Pasiune pentru 3 vite 6 fl. Sum'a 336 fl.

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate comitetului parochialu din Sacalu sunt a se tramite subscrisului inspectoru in Zsáka, u. p. Furta, éra recurrentii au sè se prezenteze pana la alegere in s. biserica, spre a-si aretà desteritatea in cantu si tipicu.

Sacalu, 27. Augustu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA**, m. p. inspect. scol.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din comun'a **M. Lazuri** cu fili'a **P. Carandu**, prot. Oradii-mari, se escrie concursu cu terminulu pana la 3/15 Octomvre, éra alegerea se va tiené in **9/21 Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt:

I. Dela comun'a matre **M. Lazuri**:

1) In bani gat'a 131 fl. 2) 6 cubule bucate à 5 fl. 30 fl. 3) Fuioru si fènu dela fiecare casa à 30 cr. 36 fl. 50 cr. 4) 2 orgii de lemne 20 fl. 5) Venitulu cantoralu 8 fl. v. a.

II. Dela fili'a **Carandu**:

6) In gat'a 42 fl. 7) Bucate $2\frac{1}{2}$ cubule à 5 fl. 12 fl. 50 cr. 8) Fuioru si fènu dela fiecare casa à 30 cr. 10 fl. 80 cr. 9) 1 orgie de lemne 10 fl. — de totu 300 fl. 80 cr. v. a.

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate Comit. parochialu din **M. Lazuri** sè se tramita subscrisului inpect. in Zsáka, p. u. Furta; éra recurrentii au sè se prezenteze pana la alegere in s. biserica spre a-si aretà desteritatea in cantu si tipicu. Alegendului invetiatoriu i se pune totodata in prospectu beneficiulu de cortelu si viptu oferitu de marinimosulu Dnu notariu din **M. Lazuri Mihaiu Popescu**.

M. Lazuri, 27 Augustu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA**, m. p. inspect. scol.

—□—

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din comun'a **Dernisiór'a**, protop. Oradii mari. Terminulu alegerei e **7/19. Octomvre** éra alu recurgeri 3/15. Octomvre a. c.

Emolumintele sunt: 1) Dela 95 case câte 1 vica de bucate 118 fl. 75 cr. 2) Dela tóta cas'a 60 cr. 57 fl. 3) 2 orgii de lemne aduse acasa 16 fl. 4) 8 jugere pamentu aratoriu si pasiune 30 fl. 5) Pentru fiecare elevu 50 cr. 20 fl. 6) Venitulu cantoralu 20 fl. 7) Dile de lucru cu plugulu 22 per 1 fl. 60 cr. éra cu manele 73 dile per 40 cr. 64 fl. 40 cr. — de totu 326 fl. 15 cr.

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate Comit. parochialu din **Dernisiór'a** sunt a se tramite subscrisului in Zsáka, p. u. Furta, éra recurrentii au sè se prezenteze pana la alegere in s. biserica spre a-si aretà desteritatea in cantu si tipicu.

Dernisiór'a, 27. Augustu v. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **TOM'A PACALA**, m. p. inspect.

—□—

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din **Siusturogiu**, protop. Oradii mari. Alegerea se va tiene in **6 18. Octomvre a. c.**, éra tecursele se primescu pana in 3/15. Octomvre.

Emolumintele sunt: 1) Dela 75 case câte o vica de bucate 93 fl. 75 cr. 2) Dela tóta cas'a câte 1 fl. 75 fl. 3) Pentru fiesce-care scolaru câte 50 cr. 16 fl. 50 cr. 4) 3 orgii de lemne aduse acasa 24 fl. 5) 6 cara de crengi de lemne aduse acasa 6 fl. 6) Pamentu aratoriu de 7 cubule si pasiune 30 fl. 7) Venitulu cantoralu 10 fl. 8) 23 pluguri câte $\frac{1}{2}$ di per 1 fl. 23 fl. 9) 42 dile de lucru cu manile per 60 cr. 25 fl. 20 cr. — Sum'a 303 fl. 45 cr.

Recursele instruite conform stat. org. si adresate Comit. parochialu din **Siusturogiu** sè se tramita subscrisului in Zsáka, u. p. Furta, — éra recurrentii au sè se prezenteze pana la alegere in s. biserica pentru a-si aretà desteritatea in cantu si tipicu.

Siusturogiu, 27. Augustu v. 1885.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **TOM'A PACALA**, m. p. adm. protop. si inspect. scol.

—□—

Pentru indeplinirea postulu invetatorescu dela scól'a gr. or. din **Pilu mare**, din inspect. Chisineului, cu acésta se escrie concursu, terminendu-se alegerea pe duminéc'a din **29. Septemvre st. v. a. c.**

Salariulu sta din urmatórele:

- 1) 500 fl. solviti in rate de trei luni.
- 2) Dela inmormentari mari unde va fi chiebatu 50 cr.
- 3) Dela cele mici 20 cr.
- 4) Cuartiru naturalu cu gradina de legumi.

Voitorii de a dobandi acestu postu invetatorescu, voru avé recursele sale proviedute cu documintele prescise si testimoniulu din limb'a magiara, pana in 25. Sept. a le trimite la parint. protop. si inspect. cerc. de scóle **Petru Chirilescu** in **Kétegyháza**, — ér sub timpulu concursului se voru presentá la biserica din locu, ca se-i vadà poporulu si se le cunósce harnici'a in cantari si cele bisericesci.

Din siedinti'a com. par. tienuta la 27. Aug. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **PETRU CHIRILESCU**, m. p. protop. si insp. scol.

—□—

Licitatiune minuenda.

Comun'a bisericésca rom. ort. orientala din **Beregseu**, cottulu Timisiului, voesce a face de nou acoperementulu bisericeii, repararea din afara a edificiulu bisericeii si a murulu ingraditoriu precum si vapsirea usiloru. Acést'a reparatiune cu materialulu necesariu, pre bas'a preliminarulu aprobatu de Vener. Consistoriu diecesanu de dtto 28. Augustu a. c. Nr. 2891, este specificatu la sum'a de 1210 fl. 84 cr. v. a.

Doritorii, cari voescu a intreprinde acésta lucrare, au a-si trimite ofertele, respective suntu poffiti la licitatiunea minuenda ce se va tiené la **29 Septemvrie v. a. c.** in comun'a **Beregseu**, provezuti cu vadiulu de 10%. Planulu precum si conditiunile staverite, se potu vedé in fia care di la oficiulu parochialu localu.

Beregseu, la 6. Septemvrie 1885.

Ioanu Balta, m. p.
presied. comit. par.

—□—